

1. Аналіз особливостей правової охорони інтелектуальної та промислової власності в області технологій, що використовуються в проекті

У ст. 41 Конституції України передбачено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Інтелектуальна діяльність за своїм характером і змістом є творчою. Проте, не кожний результат творчої діяльності стає об'єктом інтелектуальної власності. Об'єктом інтелектуальної власності визнається лише такий результат творчої діяльності, який відповідає встановленим вимогам закону. Наприклад, вирішення технічного завдання може не відповідати умовам патентоспроможності і, отже, об'єктом права інтелектуальної власності не буде визнано, хоча є результатом творчого пошуку.

Отже, не кожен результат творчого пошуку підлягає правовій охороні, а лише той, який відповідає умовам надання цієї охорони. Інтелектуальною власністю прийнято вважати лише ті результати інтелектуальної діяльності, яким чинний закон надає правову охорону.

Найпростіше визначити інтелектуальну власність як власність на результати інтелектуальної діяльності, яким відповідно до чинного законодавства надається правова охорона.

Оскільки кваліфікуючою ознакою поняття інтелектуальної власності тут є надання результатам інтелектуальної діяльності правової охорони чинним законодавством, слід ураховувати, що крім цивільного кодексу відносини у цій сфері регулюються значною кількістю законодавчих актів.

Початком становлення законодавства України про інтелектуальну власність є прийняття Закону України «Про власність» від 7 лютого 1991 р., який містив спеціальний розділ VI «Право інтелектуальної власності». Дещо пізніше, 21 квітня 1993 р. був прийнятий Закон України «Про охорону прав на сорти рослин», який заклав початок формуванню системи чинного законодавства України про інтелектуальну власність.

Наприкінці 1993 р. Верховна Рада України прийняла пакет законів про інтелектуальну власність: закони України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про племінне тваринництво», які були прийняті 15 грудня 1993 р. 23 грудня 1993 р. був прийнятий Закон України «Про авторське право і суміжні права».

Можна назвати ще низку законів, що тією чи іншою мірою стосуються інтелектуальної власності. Поміж них закони України «Про видавничу справу» від 5 червня 1997 р., «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 7 жовтня 1997 р., «Про кінематографію» від 13 січня 1998 р., «Про телебачення і радіомовлення» від 21 грудня 1993 р., «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р., «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» від 23 грудня 1998р., «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16 червня 1999 р. та інші закони.

Значною є група законів про промислову власність: «Про науково-технічну інформацію» від 25 червня 1993 р., «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 р., «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» від 5 листопада 1997 р., «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15 грудня 1993 р., «Про авторське право і суміжні права» та інші.

У цивільному кодексі України 2003 року праву інтелектуальної власності присвячено Книгу 4, яка розміщена відразу за Книгою 3 «Право власності та інші речові права», чим розробники Кодексу мали намір підкреслити соціально-економічну значимість інтелектуальної власності, розглядаючи його як підгалузь цивільного права.

Визначаючи поняття «право інтелектуальної власності», слід враховувати, що воно може вживатися у суб'єктивному та об'єктивному значенні.

В об'єктивному значенні право інтелектуальної власності є сукупністю правових норм, які регулюють відносини, що складаються в процесі створення, використання та охорони результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

У суб'єктивному значенні право інтелектуальної власності є правом творця (його правонаступників) на одержаний ним результат інтелектуальної, творчої діяльності. Іншими словами, це право, яке належить авторові твору, винахіднику та іншому творцеві на його витвір науки, літератури, мистецтва, виробництва, науково-технічної діяльності та в будь-якій іншій сфері діяльності.

2. Охорона права інтелектуальної власності

Захист права інтелектуальної власності — це сукупність заходів, спрямованих на встановлення та визнання прав інтелектуальної власності у разі їх порушення, оспорення чи невизнання. Захист права інтелектуальної власності може бути здійснено в кримінально-правовому, адміністративно-правовому та цивільно-правовому порядку.

Зокрема, відповідно до ст. 176 КК України, до кримінальної відповідальності притягаються особи, винні в такому порушенні авторського права і суміжних прав, як незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури і мистецтва, комп'ютерних програм і баз даних, а так само незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дискетах, інших носіях інформації, або інше умисне порушення авторського права і суміжних прав, якщо це завдало матеріальної шкоди у великому розмірі.

Стаття 177 КК України визнає кримінально караним порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію, якщо це завдало матеріальної шкоди у великому розмірі.

Щодо адміністративно-правового захисту права інтелектуальної власності, то ст. 51 Кодексу України про адміністративні правопорушення визнає адміністративно караним таке порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, як незаконне використання об'єкта права інтелектуальної власності, привласнення авторства на такий об'єкт або інше умисне порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється законом.

Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності, насамперед, може бути здійснено судом. Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності.

Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

- 1) застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;
- 2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;
- 3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності;
- 4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності;
- 5) застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;
- 6) опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», порушенням авторського права і (або) суміжних прав, що дає підстави для судового захисту, є, наприклад:

а) вчинення будь-якою особою дій, які порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, та їх майнові права; б) піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав — опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм і програм організацій мовлення; в) плагіат — оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору та низка інших порушень.

У разі порушення будь-якою особою авторського права і (або) суміжних прав, особа, права якої порушено, має право:

1) вимагати визнання та поновлення своїх прав, у тому числі забороняти дії, що порушують авторське право і (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

2) звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право та (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

3) подавати позови про відшкодування моральної (немайнової) шкоди;

4) подавати позови про відшкодування збитків (майнової шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав, або виплату компенсацій;

5) вимагати припинення підготовчих дій до порушення авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі призупинення митних процедур, якщо є підозра, що можуть бути пропущені на митну територію України чи з її митної території контрафактні примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технічних засобів захисту, в порядку, передбаченому Митним кодексом України ;

6) брати участь в інспектуванні виробничих приміщень, складів, технологічних процесів і господарських операцій, пов'язаних із виготовленням примірників творів, фонограм і відеограм, щодо яких є підстави для підозри про порушення чи загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

7) вимагати, в тому числі в судовому порядку, публікації в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права і (або) суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;

8) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, надання інформації про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів і об'єктів суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту, та про канали їх розповсюдження;

9) вимагати прийняття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та суміжних прав.

3. ВИНАХІД

Винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології.

Патент (патент на винахід, деклараційний патент на винахід, деклараційний патент на корисну модель, патент (деклараційний патент) на секретний винахід, деклараційний патент на секретну корисну модель) - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель).

Об'єктом винаходу (корисної моделі), правова охорона якому (якій) надається згідно з Законом, може бути:

продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо);

процес (спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу.

Пріоритет, авторство і право власності на винахід засвідчуються патентом (деклараційним патентом).

Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі:

1. Винахід відповідає умовам патентоздатності, якщо він є новим, має винахідницький рівень і є промислово придатним.

2. Корисна модель відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є новою і промислово придатною.

3. Винахід (корисна модель) визнається новим, якщо він не є частиною рівня техніки. Об'єкти, що є частиною рівня техніки, для визначення новизни винаходу повинні враховуватися лише окремо.

4. Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними у світі до дати подання заявки до Установи, яка видає патент або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету.

5. Рівень техніки включає також зміст будь-якої заявки на видачу в Україні патенту (у тому числі міжнародної заявки, в якій зазначена Україна) у тій редакції, в якій цю заявку було подано спочатку, за умови, що дата її подання (а якщо заявлено пріоритет, то дата пріоритету) передре дату, подання заявки до Установи, і що вона була опублікована на цю дату чи після цієї дати.

6. На визнання винаходу (корисної моделі) патентоздатним не впливає розкриття інформації про нього винахідником або особою, яка одержала від винахідника прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом 12 місяців до дати подання заявки до Установи або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану у застосуванні цієї частини.

7. Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто не впливає явно із рівня техніки. При оцінці винахідницького рівня зміст заявок, на видачу в Україні патенту, до уваги не береться.

8. Винахід (корисна модель) визнається промислово придатним, якщо його може бути використано у промисловості або в іншій сфері діяльності.

4. ПАТЕНТ

За загальним правилом право на одержання патенту має винахідник.

Винахідники, які спільно створили винахід (корисну модель), мають однакові права на одержання патенту, якщо інше не передбачено угодою між ними.

Заявка складається українською мовою і повинна містити:

- заяву про видачу патенту на винахід чи деклараційного патенту на винахід (корисну модель);

- опис винаходу (корисної моделі);

- формулу винаходу (корисної моделі);

- креслення (якщо на них є посилання в описі);

- реферат.

У заяві про видачу патенту (деклараційного патенту) необхідно вказати заявника (заявників) і його (їх) адресу, а також винахідника (винахідників).

Винахідник має право вимагати, щоб його не згадували як винахідника даного винаходу (корисної моделі) в будь-якій публікації Установи, зокрема у відомостях про заявку чи патент.

Опис винаходу (корисної моделі) повинен викладатися у визначеному порядку і розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

Формула винаходу (корисної моделі) повинна виражати його суть, базуватися на описі і викладатися у визначеному порядку ясно і стисло.

Реферат складається лише для інформаційних цілей. Він не може братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення рівня техніки.

Пріоритет, авторство і право власності на винахід засвідчуються патентом (деклараційним патентом).

Пріоритет, авторство і право власності на корисну модель засвідчуються деклараційним патентом.

Опубліковані відомості про заявку на патент на винахід надають заявнику тимчасову правову охорону в обсязі формули винаходу, з урахуванням якої вони опубліковані.

Заявник має право на одержання компенсації за завдані йому після публікації відомостей про заявку збитки від особи, яка дійсно знала чи одержала письмове повідомлення українською мовою з зазначенням номера заявки про те, що відомості про заявку на винахід, який нею використовується без дозволу заявника, опубліковані. Зазначена компенсація може бути одержана заявником тільки після одержання ним патенту.

Дія тимчасової правової охорони припиняється від дати публікації в офіційному бюлетені відомостей про видачу патенту на винахід чи повідомлення про припинення діловодства щодо заявки.

Строк дії патенту України на винахід становить 20 років від дати подання заявки до Установи.

Строк дії деклараційного патенту на винахід становить 6 років від дати подання заявки до Установи.

5. ЛІЦЕНЗІЯ

Власник патенту має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) на підставі ліцензійного договору.

За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог законодавства України.

У випадках, передбачених ліцензійним договором, може бути укладений субліцензійний договір, за яким ліцензіат надає іншій особі (субліцензіату) субліцензію на використання об'єкта права інтелектуальної власності. У цьому разі відповідальність перед ліцензіаром за дії субліцензіата несе ліцензіат, якщо інше не встановлено ліцензійним договором.

У ліцензійному договорі визначаються вид ліцензії, сфера використання об'єкта права інтелектуальної власності (конкретні права, що надаються за договором, способи використання зазначеного об'єкта, територія та строк, на які надаються права, тощо), розмір, порядок і строки виплати плати за використання об'єкта права інтелектуальної власності, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити у договір.

Вважається, що за ліцензійним договором надається невиключна ліцензія, якщо інше не встановлено ліцензійним договором.

Предметом ліцензійного договору не можуть бути права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, які на момент укладення договору не були чинними.

Права на використання об'єкта права інтелектуальної власності та способи його використання, які не визначені у ліцензійному договорі, вважаються такими, що не надані ліцензіату.

У разі відсутності в ліцензійному договорі умови про територію, на яку поширюються надані права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, дія ліцензії поширюється на територію України.

Якщо в ліцензійному договорі про видання або інше відтворення твору винагорода визначається у вигляді фіксованої грошової суми, то в договорі має бути встановлений максимальний тираж твору.

6. НОУ-ХАУ

Сучасне правове поле України містить ряд неузгоджених моментів щодо визначення правового режиму і співвідношення таких важливих в сфері підприємництва об'єктів як комерційна, службова таємниці і ноу-хау, що є значною перешкодою у забезпеченні правової охорони добросовісної конкуренції між рівноправними суб'єктами господарювання в умовах ринкової економіки.

У статті 505 Цивільного кодексу, під комерційною таємницею розуміється «інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію».

Згідно із ч. 1 ст. 36 Господарського кодексу України відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання, можуть бути визнані його комерційною таємницею. Склад і обсяг відомостей, які становлять комерційну таємницю та спосіб їх захисту визначаються суб'єктом господарювання відповідно до закону.

Питання розмежування ноу-хау і комерційної таємниці тривалий час залишається спірним в Україні і не вирішено остаточно до сьогоднішнього дня, такому стану речей сприяє відсутність достатньо розробленого понятійного апарату законодавства. На відміну від комерційної таємниці дефініція «ноу-хау» практично не розроблена.

Правова доктрина містить суперечливі визначення, відповідно до яких комерційна таємниця і ноу-хау ототожнюються, розмежовуються як різні об'єкти, розглядаються відповідно як родові і видові поняття.

У листі міністерства освіти України «Щодо «ноу-хау» у статутному фонді товариства» «відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права на «ноу-хау» не регулюються законодавством України»

Проте поняття «ноу-хау» можна віднайти в багатьох нормативно-правових актах України: Законах «Про інвестиційну діяльність» «Про режим іноземного інвестування», «Про оподаткування доходів підприємств і організацій», «Про охорону прав на сорти рослин», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про оподаткування прибутку підприємств», Наказ фонду Державного майна України від 19.05.2004 року № 969 та ін. Спираючись на аналіз положень чинного законодавства можна дійти висновку про схожість правових конструкцій комерційної таємниці та ноу-хау за такими спільними ознаками як комерційна цінність відомостей; тотожність сфер використання (промисловість, виробництво, технології тощо); встановлення правового режиму правомочним суб'єктом самостійно, без посередництва спеціально уповноважених органів; можливість практичного застосування; збереження секретності відомостей власником іншою уповноваженою на здійснення контролю особою.

Виконавчим комітетом Міжнародної асоціації з охорони промислової власності, визначено, що ноу-хау складається з таких технічних, комерційних, адміністративних,

фінансових або іншого роду навичок та досвіду, які можуть дістати своє практичне застосування на фірмі окремого підприємця та в інших офіційних організаціях і установах.

Регламентом Комісії ЄС №772/2004 від 27 квітня 2004 щодо застосування частини третьої статті 81 Договору (про заснування Європейського Співтовариства) «ноу-хау» визначається як «сукупність незапатентованої практичної інформації, яка отримана завдяки досвіду та випробуванням та є: секретною, тобто не загальновідомою чи легкодоступною; істотною, тобто важливою та корисною для виробництва контрактної продукції; визначеною, тобто описаною у достатньо повний спосіб так, що можна підтвердити, що вона відповідає критеріям секретності та істотності».

Отже, ноу-хау відрізняється ознакою конфіденційності, як і комерційна таємниця. Разом з тим, суб'єктом, віднесенні тієї чи іншої інформації до «ноу-хау» є прерогативою винахідника, що суперечить концепції права на комерційну таємницю.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» в ст. 1 під «ноу-хау» розуміє сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих.

Власником комерційної таємниці може бути лише суб'єкт господарювання, а права на «ноу-хау» – як суб'єкт господарювання, так і фізична особа, що не має такого правового статусу.

В контексті співвідношення таких видів інформації як ноу-хау і комерційна таємниця можна виділити ряд відмінних ознак, серед яких: порушення прав на «ноу-хау», на відміну від порушення прав на комерційну таємницю, настає лише в межах цивільної юрисдикції; зміст комерційної таємниці – об'єктивна інформація, «ноу-хау» може включати суб'єктивні характеристики (досвід, навички, знання); «ноу-хау» може існувати поза суб'єкта господарювання, комерційна таємниця – ні; повна або часткова конфіденційність (секретність) «ноу-хау» (в окремих випадках, відомості «ноу-хау» можуть ставати загальнодоступними), комерційна таємниця завжди секретна інформація; умови конфіденційності, щодо «ноу-хау» і комерційної таємниці встановлюються у різний спосіб.

Проект Закону «Про охорону прав на комерційну таємницю» містить така визначення: «ноу-хау» непатентована практична інформація, що становить комерційну таємницю, отримана завдяки досвіду та випробуванням, та є: 1) секретною, тобто не загальновідомою чи легкодоступною; 2) істотною, тобто важливою та корисною для виробництва контрактної (виробленої із застосуванням ліцензованої технології) продукції, та 3) визначеною, тобто описаною в достатньому обсязі для того, щоб було можливо перевірити її на відповідність критеріям секретності та істотності».

В спеціальному нормативно-правовому акті, варто врахувати всі особливості відмежування комерційної таємниці від «ноу-хау», а також можливість і порядок переходу одного правового режиму в інший.

Особливу увагу необхідно приділити визначенню правомочностей винахідника щодо «ноу-хау».

Отже, комерційна, службова таємниця та ноу-хау являються різними правовими конструкціями, щодо яких необхідно встановлювати самостійні і відмінні правові режими, шляхом розробки нових і узгодження в напрямку деталізації існуючих норм законодавства України.

7. ТВІР

Об'єкти авторського права і права промислової власності є результатами інтелектуальної, творчої діяльності, виражені в об'єктивній формі або зафіксовані на певному матеріальному носії, у тому числі електронному.

Відмінності охорони на об'єкти авторського права і права промислової власності пов'язані із різними видами об'єктів права інтелектуальної власності та особливостями охорони прав відповідно до Закону про авторське право і законів про промислову власність.

Правова охорона на об'єкти авторського права і права промислової власності має свої особливості залежно від форми вираження об'єкту.

Правова охорона, передбачена Законом про авторське право поширюється лише на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі.

Отже, авторським правом охороняється форма твору, що дає змогу сприймати та використовувати твір способами, визначеними у ч. 3. ст. 15 Закону про авторське право. Твори науки, літератури і мистецтва можуть бути втілені в таких формах:

- усній (виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори);
- письмовій (статті, повісті, романи тощо);
- звуко- або відеозапису (відтворення творів на відповідних матеріальних носіях);
- об'ємно-просторовій (скульптура, твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва);
- зображувальній (малюнки, ілюстрації, карти, плани, креслення тощо).

Наприклад, відкриття у галузі науки охороняються як наукові відкриття відповідно до глави 38 цивільного кодексу і не охороняються в рамках Закону про авторське право.

На відміну від права промислової власності, авторське право на твір виникає внаслідок факту створення твору. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрації твору чи будь-якого іншого спеціального його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей (ч. 2 ст. 11 Закону).

Об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури і мистецтва, а саме:

- 1) літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо);
- 2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
- 3) комп'ютерні програми;
- 4) бази даних;
- 5) музичні твори з текстом і без тексту;
- 6) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;
- 7) аудіовізуальні твори;
- 8) твори образотворчого мистецтва;
- 9) твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;
- 10) фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії;
- 11) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо;
- 12) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;
- 13) сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;
- 14) похідні твори;
- 15) збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за добором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини;

16) тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів;

17) інші твори.

Охороні підлягають всі твори, як оприлюднені, так і не оприлюднені, як завершені, так і не завершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, мети (освіта, інформація, реклама, пропаганда, розваги тощо).

Автору належать такі особисті немайнові права:

1) вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору, якщо це практично можливо;

2) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитись анонімом;

3) вибирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі і його примірниках і під час будь-якого його публічного використання;

4) вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора.

Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам.

До майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

а) виключне право на використання твору;

б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.